

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾

z dnia 17 lutego 2004 r.

w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

Na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 126, poz. 1384 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391 i Nr 199, poz. 1938) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia określają:

1) szczegółowe wymagania sanitarne, jakim powinny odpowiadać zakłady:

- a) fryzjerskie,
- b) kosmetyczne,
- c) tatuażu,
- d) odnowy biologicznej;

2) sposoby postępowania mające na celu zapobieganie chorobom zakaźnym i zakażeniom.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) narzędziach — rozumie się przez to przedmioty używane w czasie świadczenia usług, naruszające lub mogące naruszać ciągłość tkanek, oraz przedmioty nienaruszające ciągłości tkanek, mające kontakt ze skórą;
- 2) preparatach kosmetycznych — rozumie się przez to każdą substancję przeznaczoną do zewnętrznego kontaktu z ciałem człowieka, stosowaną w celu poprawy wyglądu oraz regeneracji, pielęgnacji, upiększania ciała i włosów, w szczególności substancje, w tym barwniki, przy zastosowaniu których następuje naruszenie ciągłości tkanek, jeżeli stosowane są w tych samych celach;
- 3) urządzeniach — rozumie się przez to urządzenia techniczne służące do świadczenia usług, w tym aparaturę do sterylizacji i dezynfekcji;

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej — zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 93, poz. 833 oraz z 2003 r. Nr 199, poz. 1941).

- 4) zakładach fryzjerskich — rozumie się przez to zakłady świadczące usługi w zakresie regeneracji, pielęgnacji i upiększania włosów oraz wyrobu peruk;
- 5) zakładach kosmetycznych — rozumie się przez to zakłady świadczące usługi w zakresie regeneracji, pielęgnacji i upiększania ciała;
- 6) zakładach odnowy biologicznej — rozumie się przez to zakłady świadczące usługi w zakresie regeneracji ciała poprzez ćwiczenia fizyczne, naświetlanie, opalanie, masaż, oddziaływanie suchym lub wilgotnym, gorącym powietrzem oraz zabiegi relaksujące;
- 7) zakładach tatuażu — rozumie się przez to zakłady świadczące usługi polegające na wprowadzaniu barwników do skóry lub śluzówek.

§ 3. 1. Zakład, o którym mowa w § 1 pkt 1, powinien być zlokalizowany w odrębnym budynku lub lokalu albo stanowić wyodrębnioną część budynku lub lokalu.

2. Wejście do zakładu stanowiącego wyodrębnioną część budynku lub lokalu:

- 1) może być wspólne dla wszystkich jego użytkowników i prowadzić z dróg komunikacji ogólnej;
- 2) nie może prowadzić przez pomieszczenia, w których nie są świadczone usługi.

3. W zakładzie wydziela się:

- 1) pomieszczenia, w których są świadczone usługi;
- 2) szatnię i poczekalnię dla osób korzystających z usług;
- 3) pomieszczenia sanitarnohigieniczne dla osób korzystających z usług i zatrudnionych w zakładzie;
- 4) pomieszczenie lub miejsce do przechowywania sprzętu do utrzymania czystości;
- 5) pomieszczenie lub szafy do przechowywania preparatów kosmetycznych oraz czystej i brudnej bielizny;
- 6) miejsce na pojemniki, w których są gromadzone odpady.

4. Pomieszczenia w zakładzie, w których są świadczone usługi, powinny mieć powierzchnię umożliwiającą takie rozmieszczenie, zainstalowanie i użytkowanie stanowiących jego wyposażenie urządzeń i sprzętu, które zapewni właściwe świadczenie usług.

5. Ściany przy umywalkach i zlewach w pomieszczeniach, w których są świadczone usługi, pokrywa się do wysokości co najmniej 1,6 m nienasiąkliwym materiałem, łatwo zmywalnym i odpornym na działanie wilgoci oraz środków, o których mowa w § 10 ust. 2.

6. Zakład powinien być przyłączony do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej lub korzystać z własnego ujęcia wody.

7. Do zakładu doprowadza się ciepłą i zimną wodę lub instaluje w nim urządzenia służące do podgrzewania wody.

8. Ścieki ze wszystkich urządzeń sanitarnych, do których jest doprowadzona woda, są odprowadzane do instalacji kanalizacyjnej.

§ 4. W zakładzie dopuszcza się:

- 1) sprzedaż, w wydzielonym pomieszczeniu lub miejscu, artykułów fryzjerskich, kosmetyków oraz wyrobów perukarskich;
- 2) podawanie lub sprzedaż napojów bezalkoholowych, przy zachowaniu warunków określonych w przepisach o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia.

§ 5. Państwowy powiatowy inspektor sanitarny może, w przypadku zakładu stanowiącego wyodrębnioną część budynku lub lokalu, wyrazić zgodę na korzystanie z ustępu znajdującego się w innej części budynku lub lokalu, w odległości nie większej niż 75 m od zakładu, jeżeli dojście do tego ustępu odbywa się drogami komunikacji wewnętrznej.

§ 6. 1. Szatnie dla osób zatrudnionych w zakładzie wyposaża się w szafki, w których przechowuje się oddzielnie odzież własną, roboczą lub ochronną.

2. Czystą bieliznę, odzież roboczą lub ochronną przechowuje się w przeznaczonych do tego celu szafkach, oddzielnych i odpowiednio oznakowanych.

3. Brudną bieliznę oraz odzież roboczą lub ochronną przechowuje się w wydzielonym pomieszczeniu lub miejscu, w przeznaczonych do tego celu, zamkniętych i odpowiednio oznakowanych pojemnikach.

4. Pojemniki z brudną bielizną oraz odzieżą roboczą lub ochronną po napełnieniu niezwłocznie usuwa się poza zakład.

§ 7. 1. Pranie brudnej bielizny i odzieży roboczej lub ochronnej powinno odbywać się poza zakładem.

2. Dopuszcza się pranie brudnej bielizny i odzieży roboczej lub ochronnej w zakładzie, jeżeli posiada on odrębne pomieszczenie na pralnię, spełniające wymagania określone w przepisach o warunkach technicznych budynków.

§ 8. W zakładzie jednostanowiskowym miejsce do:

- 1) spożywania posiłków przez osoby zatrudnione w zakładzie,
- 2) przechowywania odzieży

— może znajdować się w wydzielonej części pomieszczenia, w którym są świadczone usługi.

§ 9. Niedopuszczalne jest:

- 1) palenie w zakładzie wyrobów tytoniowych poza miejscami wyraźnie wyodrębnionymi w tym celu;
- 2) wprowadzanie zwierząt do zakładu.

§ 10. 1. Do wykonywania zabiegów używa się wyłącznie technicznie sprawnych narzędzi i urządzeń oraz preparatów o aktualnym terminie ważności i zaleconym stężeniu.

2. Do dezynfekcji używa się środków dopuszczonych do obrotu.

§ 11. 1. Narzędzia przechowuje się w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem lub uszkodzeniem.

2. Narzędzia lub ich części, których stosowanie:

- 1) nie powoduje naruszenia ciągłości tkanek, po każdym użyciu dokładnie czyści się, myje i dezynfekuje;
- 2) powoduje naruszenie ciągłości tkanek, po każdym użyciu poddaje się dezynfekcji, a następnie myje i sterylizuje.

3. Narzędzia wykonane z materiałów, uniemożliwiających poddanie ich sterylizacji, dezynfekuje się przy użyciu środków, o których mowa w § 10 ust. 2.

4. Niedopuszczalne jest wielokrotne używanie narzędzi przeznaczonych do jednorazowego użytku.

5. Narzędzia jednorazowego użytku używane przy świadczeniu usług, powodujące naruszenie ciągłości tkanek, bezpośrednio po użyciu odkłada się do zamkniętych, szczelnych pojemników o nienasiąkliwych ścianach.

§ 12. Narzędzia wielorazowego użytku naruszające ciągłość tkanek poddaje się sterylizacji lub dezynfekuje przy użyciu środków, o których mowa w § 10 ust. 2.

§ 13. 1. Preparaty kosmetyczne wykorzystywane przy świadczeniu usług przechowuje się, w oryginalnych opakowaniach, w sposób chroniący je przed utratą ich właściwości.

2. Jeżeli preparat kosmetyczny jest przechowywany w opakowaniu innym niż oryginalne, na opakowaniu tym umieszcza się etykietę zawierającą nazwę preparatu, jego wytwórcę oraz termin, do którego może być użyty.

3. Na pojemnikach zawierających roztwór preparatów kosmetycznych i środków, o których mowa w § 10 ust. 2, umieszcza się etykietę zawierającą:

- 1) nazwę preparatu lub środka;
- 2) datę przygotowania roztworu;
- 3) termin, do którego może być użyty;

4) imię i nazwisko osoby przygotowującej roztwór.

4. Niedopuszczalne jest stosowanie preparatów kosmetycznych niespełniających wymagań określonych w przepisach o kosmetykach oraz o substancjach i preparatach chemicznych.

§ 14. Pomieszczenie lub miejsce do przechowywania sprzętu do utrzymania czystości wyposaża się w zamontowany na wysokości 0,5 m od podłogi zlew, z tym że w zakładach, w których znajdują się nie więcej niż 3 stanowiska, dopuszcza się wydzielenie miejsca wyposażonego w zawór ze złączką do węża oraz wpust podłogowy z syfonem.

§ 15. Przedmioty stanowiące wyposażenie zakładu, w szczególności meble, powinny mieć gładką, niewchłaniającą kurzu i wody powierzchnię, odporną na uszkodzenia mechaniczne i działanie środków, o których mowa w § 10 ust. 2.

§ 16. 1. Tamponów, płatków, gazików z waty, ligniny i ręczników papierowych, zwanych dalej „materiałami”, używa się jednorazowo.

2. Materiały używane w czasie świadczenia usług mogących powodować naruszenie ciągłości tkanek przechowuje się w opakowaniach, na których umieszcza się etykietę zawierającą datę ich sterylizacji.

3. W czasie świadczenia usług mogących powodować naruszenie ciągłości tkanek używa się wyłącznie jałowych materiałów, które przechowuje się oddzielnie w opakowaniach sterylizacyjnych, zabezpieczających je przed wtórnym skażeniem.

§ 17. 1. W zakładzie ustala się instrukcję postępowania z odpadami.

2. Odpady powinny być gromadzone w pojemnikach zamykanych, zaopatrzonych w worki foliowe.

3. Pojemniki, o których mowa w ust. 2, umieszcza się w każdym pomieszczeniu zakładu, gdzie są świadczone usługi.

4. Zużyte materiały, które mogły ulec zanieczyszczeniu krwią lub wydzielinami, gromadzi się w oznakowanych, przeznaczonych do tego celu pojemnikach lub w workach foliowych.

§ 18. 1. W zakładach, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a—c, wyrób peruk, zabiegi kosmetyczne oraz tatuażu odbywają się w wydzielonych pomieszczeniach wyposażonych w umywalki z doprowadzoną ciepłą i zimną wodą.

2. Przy świadczeniu usług używa się wyłącznie czystej bielizny.

3. Pracownicy zatrudnieni w zakładzie noszą czystą odzież roboczą lub ochronną, wykonaną z materiałów umożliwiających jej dezynfekcję.

§ 19. 1. W zakładzie fryzjerskim wydziela się stanowisko do mycia i farbowania włosów wyposażone w umywalkę z doprowadzoną ciepłą i zimną wodą.

2. Przed świadczeniem usług wyroby perukarskie lub włosy naturalne przeznaczone do tych wyrobów myje się przy użyciu środków przeznaczonych do tego celu.

§ 20. W zakładach kosmetycznych, w których stosuje się preparaty kosmetyczne powodujące zewnętrzne zanieczyszczenie ciała, wydziela się łazienkę wyposażoną w natrysk, miskę ustępową oraz umywalkę, dostępną bezpośrednio z pomieszczenia, w którym są świadczone usługi.

§ 21. 1. W zakładzie, w którym są świadczone usługi w zakresie pedicure, wydziela się stanowisko o powierzchni co najmniej 6 m², odizolowane od innych stanowisk.

2. Stanowisko, o którym mowa w ust. 1, wyposaża się w:

- 1) brodzik do moczenia nóg z bieżącą ciepłą i zimną wodą lub
- 2) przenośny brodzik do moczenia nóg, który myje się i dezynfekuje po każdym użyciu.

§ 22. Do przekłuwania ciała stosuje się wyłącznie pistolety, w których elementy mające kontakt z ciałem są jałowe.

§ 23. 1. W zakładach odnowy biologicznej, w których znajdują się pomieszczenia do ćwiczeń fizycznych, masażu wodnego lub sauny, wydziela się szatnie.

2. W szatniach, o których mowa w ust. 1, oprócz pomieszczenia do przechowywania odzieży wydziela się pomieszczenie sanitarne, które powinno być:

- 1) dostępne bezpośrednio z pomieszczenia do przechowywania odzieży;
- 2) wyposażone co najmniej w:
 - a) 1 natrysk dla 10 osób,
 - b) 1 umywalkę dla 10 osób,
 - c) 1 ustęp.
3. Powierzchnię w pomieszczeniu do przechowywania odzieży dostosowuje się do maksymalnej liczby osób korzystających z usług świadczonych w zakładzie, przy czym powierzchnia ta powinna wynosić nie mniej niż 0,5 m² wolnej powierzchni podłogi na osobę.
4. Pomieszczenie, o którym mowa w ust. 3, wyposaża się w miejsca do siedzenia oraz w szafki lub wieszaki na odzież, oddzielne dla każdego korzystającego z usług świadczonych w zakładzie.
5. W przypadku zorganizowania w zakładzie, o którym mowa w ust. 1, wspólnych ćwiczeń dla kobiet

i mężczyzn wydziela się osobne szatnie dla kobiet i mężczyzn.

6. Dopuszcza się zorganizowanie wspólnego pomieszczenia do przechowywania odzieży w przypadku wydzielenia co najmniej jednej kabiny do przebierania.

7. Dopuszcza się korzystanie z ustępu znajdującego się w pomieszczeniu, o którym mowa w ust. 2, jeżeli ustęp ten jest dostępny także z dróg komunikacji ogólnej.

§ 24. 1. Pomieszczenia do ćwiczeń fizycznych wyposaża się w klimatyzację lub wentylację mechaniczną, o wydajności zapewniającej przepływ powietrza zewnętrznego w ilości co najmniej 50 m³/godz. na jedną osobę, przy uwzględnieniu maksymalnej liczby osób korzystających z usług świadczonych w zakładzie.

2. W siłowniach ilość powietrza, o której mowa w ust. 1, powinna wynosić co najmniej 100 m³/godz. na jedną osobę.

3. W pomieszczeniu solarium, masaży mokrych oraz w pomieszczeniach, w których znajdują się natryski i łaźnie parowe, instaluje się wentylację mechaniczną nawiewno-wywiewną, podciśnieniową.

4. Materace do ćwiczeń w zakładach odnowy biologicznej powinny być wykonane z materiału łatwo zmywalnego, odpornego na działanie środków, o których mowa w § 10 ust. 2.

§ 25. 1. Urządzenie do opalania oraz stanowisko do masażu suchego umieszcza się w wydzielonym pomieszczeniu lub miejscu, osłoniętym ściankami o wysokości co najmniej 2 m.

2. Pomieszczenie lub miejsce, o których mowa w ust. 1, wyposaża się w:

- 1) zasobnik z ręcznikami jednorazowego użytku;
- 2) środki dezynfekcyjne;
- 3) szafkę lub wieszak na odzież osób korzystających z usług.

3. W solarium umieszcza się łóżka lub kabiny do opalania wyposażone w nawiew powietrza i regulację ich parametrów.

4. Łóżko lubabinę do opalania po każdym użyciu dezynfekuje się, a informację o wykonaniu tej czynności umieszcza się w widocznym miejscu.

§ 26. 1. Osoby korzystające z masażu wodnego, łaźni parowych i natrysków powinny posiadać ochraniacze na stopy.

2. W pomieszczeniu masażu wodnego, łaźni parowej i w pomieszczeniu natrysków instaluje się wpusty podłogowe oraz zawory ze złączką do węża.

3. Przepływ wody dla jednego sitka natryskowego powinien wynosić co najmniej 40 l na osobę.

4. W pomieszczeniu masażu przy stanowisku do masażu instaluje się umywalkę, dozownik mydła w płynie oraz umieszcza się ręczniki jednorazowego użytku.

5. W pomieszczeniach, o których mowa w ust. 2, nie stosuje się podestów.

§ 27. 1. Osobom korzystającym z sauny zapewnia się oddzielne przebieralnie.

2. W zakładzie, w którym znajdują się pomieszczenia sauny, wydziela się pomieszczenie sanitarne, składające się co najmniej z jednego natrysku, umywalki i ustępu.

3. Dopuszcza się korzystanie przez osoby, o których mowa w ust. 1, z innych przebieralni i pomieszczeń sanitarnych, jeżeli znajdują się w sąsiedztwie sauny.

§ 28. 1. W zakładzie odnowy biologicznej organizuje się pomieszczenie lub miejsce do wypoczynku dla osób korzystających z usług tego zakładu.

2. W pomieszczeniu do wypoczynku przy saunie zapewnia się co najmniej 2 wymiany powietrza na godzinę.

§ 29. Warunki świadczenia usług w zakładach działających w dniu wejścia w życie rozporządzenia będą dostosowane, w terminie dwóch lat od tego dnia, do wymagań określonych w rozporządzeniu.

§ 30. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.²⁾

Minister Zdrowia: *L. Sikorski*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 18 września 1935 r. o przepisach sanitarnych dla zakładów fryzjerskich i golarских (Dz. U. Nr 78, poz. 483 oraz z 1958 r. Nr 56, poz. 275), które utraciło moc z dniem 1 stycznia 2002 r. na podstawie art. 38 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 126, poz. 1384 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391 i Nr 199, poz. 1938).